

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 659/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **CBG MR, spol. s r.o.**, Stará Prievozska 2, Bratislava, IČO 52 017 435, zastúpenej Benkóczki, Baláž – advokáti, s.r.o., 29. augusta 36A, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 56C/18/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 56C/18/2024 (ďalej len „napadnuté konanie“) spočívajúcom vo vyrubení súdneho poplatku na základe výzvy na zaplatenie súdneho poplatku č. k. 56C/18/2024-75 zo 16. júla 2024 (ďalej len „výzva“). Žiada tiež o náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v napadnutom konaní na mestskom súde domáha proti žalovanej (Slovenská republika, Ministerstvo financií Slovenskej republiky) náhrady škody. Vyšší súdny úradník výzvou č. k. 56C/18/2024-75 zo 16. júla 2024 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 25 000 eur, ktorý bol vyrubený podľa položky 1 písm. a) sadzovníka súdnych poplatkov (ďalej len „sadzovník“) zákona Slovenskej

národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

3. Sťažovateľka podaním z 22. júla 2024 súd požiadala o opravu vyrubenia súdneho poplatku, pričom namietala, že výzva na zaplatenie doplatku súdneho poplatku je v rozpore s ustanoveniami zákona č. 71/1992 Zb.

4. Mestský súd odpovedal vyjadrením z 25. júla 2024, pričom zotrval na vyrubennom súdnom poplatku podľa položky 1 písm. a) sadzobníka. Oznamil, že žalobou uplatnený nárok súd vzhľadom na obsah žaloby posúdil ako nárok, ktorý nie je nárokom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

5. Sťažovateľka podaním z 26. júla 2024 opätovne požiadala mestský súd o opravu výzvy na zaplatenie súdneho poplatku zo 16. júla 2024 pre jej nezákonnosť a zároveň poukázala na rozpor konania súdu s nálezmi ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 362/2019 z 2. apríla 2020 a sp. zn. IV. ÚS 63/2019 z 21. mája 2019.

6. Mestský súd 29. júla 2024 sťažovateľke písomne oznámil, že súdny poplatok jej bol vyrubený správne, pričom uvádzané rozhodnutia ústavného súdu nie sú podľa jeho názoru aplikovateľné, keďže nemá pochybnosti, že podľa obsahu nejde o žalobu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

7. Podaním z 1. augusta 2024 sťažovateľka oznámila mestskému súdu, že z dôvodu procesnej opatrnosti 31. júla 2024 zaplatila vyrubený súdny poplatok 25 000 eur, pričom zároveň opätovne namietala zákonnosť postupu súdu a súčasne požiadala, aby jej súd bezodkladne vrátil nezákonne vyrubený súdny poplatok 24 986 eur.

8. Mestský súd na žiadosť sťažovateľky o vrátenie súdneho poplatku dosiaľ nereagoval a zaplatený súdny poplatok v časti 24 986 eur jej nevrátil.

9. Sťažovateľka namieta, že sa v napadnutom konaní žalobou domáha náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z., preto jej mal byť vyrubený súdny poplatok podľa položky 7a sadzobníka.

10. Sťažovateľka poučenie súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku vo výške 25 000 eur vyrubeného podľa nesprávnej položky sadzobníka vníma ako „*nátlak a hrozbu*“, ktorou si súd z titulu verejnej moci doslova nezákonným spôsobom „*vynucuje*“ zaplatenie súdneho poplatku vyrubeného vo výške, ktorá odporuje zákonnej úprave zakotvenej v sadzobníku.

11. Sťažovateľka zastáva názor, že súd takýmto spôsobom v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru jej odopiera, resp. podstatne jej sťažuje prístup k súdnemu konaniu. Namietaný postup mestského súdu mal podľa jej názoru za následok zásah do jej majetkovej sféry, keďže pod hrozbou zastavenia konania bola nútená uhradiť súdny poplatok 25 000 eur namiesto súdneho poplatku 14 eur.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 17 ods. 1 charty a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom mestského súdu v napadnutom konaní.

13. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

14. Sťažovateľka namieta, že k porušeniu jej označených práv došlo postupom mestského súdu, ktorý jej vyrubil súdny poplatok za podanie žaloby podľa nesprávnej položky sadzobníka.

15. S ohľadom na vymedzený predmet konania ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej rozhodovanie o súdnych poplatkoch spravidla nedosahuje ústavnoprávnu intenzitu opodstatňujúcu konštatovanie porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa (z novšej judikatúry napr. II. ÚS 224/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 134/2015, II. ÚS 361/2015).

16. Aj postup všeobecných súdov pri vyrubovaní súdnych poplatkov však musí mať zákonný podklad a nemôže byť výsledkom arbitrárneho prístupu či zjavne nesprávneho posúdenia situácie predpisom podústavného práva, ktorým je v tomto prípade zákon o súdnych poplatkoch.

17. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania veci preskúmal postup mestského súdu a zistil, že sťažovateľka bola v napadnutom konaní vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu v sume 25 000 eur. Na námietky sťažovateľky o použití nesprávnej položky sadzobníka vzhľadom na predmet konania mestský súd reagoval tým, že jej oznámil, že vzhľadom na obsah žaloby jej nárok nie je nárokom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom (podľa zákona č. 514/2003 Z. z.), preto neaplikoval v jej právnej veci položku 7a sadzobníka, ale položku 1.

18. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že mestský súd si poučením o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku vyrubeného podľa nesprávnej položky sadzobníka nezákonným spôsobom „vynucuje“ zaplatenie súdneho poplatku z titulu verejnej moci, pričom tento postup vníma sťažovateľka ako „hrozbu“ a „nátlak“, ústavný súd poukazuje na § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek

výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Účelom výzvy nie je uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie, pričom samotná poplatková povinnosť vyplýva priamo zo zákona č. 71/1992 Zb. (napr. III. ÚS 196/2018, IV. ÚS 186/2022). Sťažovateľke teda poplatková povinnosť vznikla v súlade s § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. už okamihom podania žaloby.

19. Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom procesnom postupe mestského súdu (t. j. v zmysle ústavnej sťažnosti vo vydaní výzvy na zaplatenie súdneho poplatku) nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Skutočnosť, že sťažovateľka nesúhlasí s predbežným posúdením podstaty nároku uplatneného v žalobe, ktoré je vo výlučnej právomoci všeobecného súdu a od ktorého sa odvíja i aplikácia príslušnej položky sadzobníka pri vyrubovaní súdneho poplatku (teda aj výška súdneho poplatku), nie je dôvodom na konštatovanie porušenia jej označených práv.

20. Z uvedeného vyplýva, že medzi postupom mestského súdu v napadnutom konaní a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že ich porušenie sťažovateľka namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Podľa čl. 51 ods. 1 charty sú ustanovenia charty určené členskými štátmi výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa základné práva zaručené v právnom poriadku Európskej únie uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Európskej únie, avšak nie mimo týchto situácií. Pokiaľ teda určitá právna situácia nepatrí do pôsobnosti práva Európskej únie, nemôžu sa na akty členských štátov vzťahovať ani ustanovenia charty (porov. napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 30. 6. 2016 vo veci C-205/2015, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov proti Vasilemu Tomovi, Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, body 23 a 24, ECLI:EU:C:2016:499).

23. Z obsahu ústavnej sťažnosti ani z príloh k nej priložených podľa názoru ústavného súdu nevyplývajú žiadne dôvody na záver, že by všeobecný súd aplikoval v právnej veci sťažovateľky právo Európskej únie.

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd časť ústavnej sťažnosti vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1 charty postupom mestského súdu

v napadnutom konaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu